

Wet Natuurbescherming

Door Sander Elzerman

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Even voorstellen...

Sander Elzerman

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde
natuur en milieu gaan ons allen aan

 **Elzerman
Ecologisch
Advies**

Inhoud

- ▶ Ontwikkeling in de wettelijke natuurbescherming
- ▶ Wat houdt de nieuwe Wet Natuurbescherming in?
- ▶ Rolverdeling van het Rijk, provincies en gemeenten
- ▶ De inhoud:
 - ▶ Soortenbescherming
 - ▶ Gebiedsbescherming
 - ▶ Houtopstanden
- ▶ Het proces
- ▶ De praktijk

Aanleiding en doelstelling nieuwe Wet Natuurbescherming

Aanleiding:

- ▶ Vereenvoudiging natuurwetgeving
- ▶ Europese regelgeving als uitgangspunt
- ▶ Voorbereiding op integratie met de Omgevingswet (in 2018/2019)

Doelstelling:

- ▶ Samenvoeging 3 wetten: Flora- & faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) en Boswet
- ▶ Inwerkingtreding: 1 januari 2017

Ontwikkeling van de natuurwetgeving

Algemene uitgangspunten Wet Natuurbescherming

- ▶ Nationale en provinciale natuurvisies (art. 1.5-1.7)
- ▶ Doelstellingen (art. 1.10)
- ▶ Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10)
- ▶ Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11)
- ▶ Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies
- ▶ Algemene voorziening voor programmatische aanpak (art. 1.13)
- ▶ Nationale en provinciale natuurvisies

Verdeling bevoegdheden

- ▶ Bevoegd gezag:
~~Rijk/Ministerie van Economische Zaken~~ > Provincies
(alleen bij uitzonderingen het Rijk)

- ▶ Handhaving:
Deels bij het Rijk, maar meer bij provincies
Formeel ook gemeente i.v.m. Wabo-vergunning, maar waarschijnlijk gedelegeerd naar provincie
Toezichthouders NVWA, RVO en BOA's

- ▶ Gemeente:
 - Signaleringsfunctie
 - Keuze inhaken bij aanhaken Omgevingsvergunning of aparte natuurtoestemming
 - Vvgb (door provincie/rijk) vereist bij aanhaken
 - Toetsing bestemmingsplannen onveranderd

Soortbescherming (*voorheen Flora- & faunawet*)

- ▶ Lijst beschermde soorten aangepast naar Europese wetgeving
- ▶ **Alle natuurlijk in het wild levende vogels**, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd
- ▶ Wettelijk belang vs. Effect op beschermde soort
- ▶ Selectie vogelsoorten jaarrond beschermd

Uitzonderingen op de verboden

- ▶ Algemene bevoegdheid voor provincies (en in sommige gevallen Ministerie EZ) om onder voorwaarden ontheffingen en vrijstelling te verlenen (art. 3.3 en 3.4)
- ▶ Specifieke regelingen voor jacht, schadebestrijding, overlastbestrijding, faunabeheer e.d. (art. 3.12 e.v.).
- ▶ Vrijstellingsregeling voor handelingen uitgevoerd overeenkomstig (door Minister goedgekeurde) gedragscodes (art. 3.31).

Veranderingen in beschermde soorten

- ▶ In FF-wet **wel** beschermd, maar in Wet Natuurbescherming **niet**:
Veel orchideeën (w.o. Bijenorchis en Rietorchis), Spindotterbloem, Stijf Hardgras, Zomerklokje, Kleine Modderkruiper en Bittervoorn
- ▶ In FF-wet **niet** beschermd, maar in Wet Natuurbescherming **wel**:
Glad Biggenkruid, Wilde Ridderspoor, Grote Vos, Kommavlinder, verschillende soorten Veenmos en diverse zeezoogdieren.
- ▶ **Nog steeds** strikt beschermd:
Bever, Noordse Woelmuis, alle vleermuizen, jaarrond beschermde vogels

Vogels: vergelijking oude en nieuwe verboden

Flora- en faunawet verbiedt:	Wet natuurbescherming verbiedt:
Doden, verwonden, vangen	Opzettelijk doden of vangen
Opzettelijk verontrusten	Opzettelijk storen
Beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen	Opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of wegnemen nesten
Rapen, uit nest nemen, beschadigen of vernielen eieren	Rapen en onder zich hebben van eieren
Handel, vervoeren en onder zich hebben	Handel, vervoeren en onder zich hebben
Uitzetten in vrije natuur	Uitzetten in vrije natuur

Wanneer sprake van overtreding?

- ▶ Opzettelijk is ook ‘je had het kunnen weten’
 - Moeilijke bewijslast: opzet moet bewezen worden
- ▶ Wezenlijke negatieve invloed op beschermde soort
 - Per geval beoordelen
 - Invloed op lokale, regionale, landelijke of Europese populatie
- ▶ Verstoren tijdens broedtijd niet verboden, mits gunstige staat van instandhouding niet in het geding
 - Jaarrond beschermde vogels naar alternatieve nestplaats verjagen

Casus: sloop vs. Huismus

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Casus: na-isolatie vs. Gewone Dwergvleermuis

Casus: kappen bomenlaan vs. Buizerd

Provinciale vrijstelling Zuid-Holland* (dus geen ontheffing nodig)

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine Kikker
Dwergmuis	Gewone Pad
Dwergspitsmuis	Kleine Watersalamander
Gewone Bosspitsmuis	Meerkikker
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse Woelmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Dus Egel, Bunzing, Hermelijn en Wezel worden nu wel beschermd!

Bestrijding mogelijk

Gebiedsbescherming (voorheen: *Natuurbeschermingswet 1998*)

- ▶ Alleen Natura 2000 beschermd
- ▶ Geen Beschermd Natuurmonumenten
- ▶ Natuurnetwerk Nederland (NNN)
Voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- ▶ Bijzondere Provinciale Landschappen/Natuurgebieden
 - Invulling van provinciale Natuurvisie
- ▶ Nationale Parken
 - Door Minister van EZ aangewezen, maar geen juridische bescherming

Natura 2000 en NNN

► Natura 2000

- Habitattypen en doelsoorten
- Uitvoering beheerplan juridisch afdwingbaar
- Plicht tot actualisatie beheerplan (nieuw!) > eens in 6 jaar
- Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)
 - Uitstoot verminderen/voorkomen
 - Natuurwaarden herstellen

► Natuurnetwerk Nederland

- Verbindingszones tussen Natura 2000-gebieden
- Verplichting tot afronden
- Bescherming via Wet Ruimtelijke Ordening
 - Bestuursrechtelijk

NNN in provincie Zuid-Holland

EHS

Op land

■ Bestaande en nieuwe natuur

■ Blijvend agrarisch gebied binnen Natura2000-gebied

■ Ecologische verbinding

■ Waternatuurgebied

Op Water

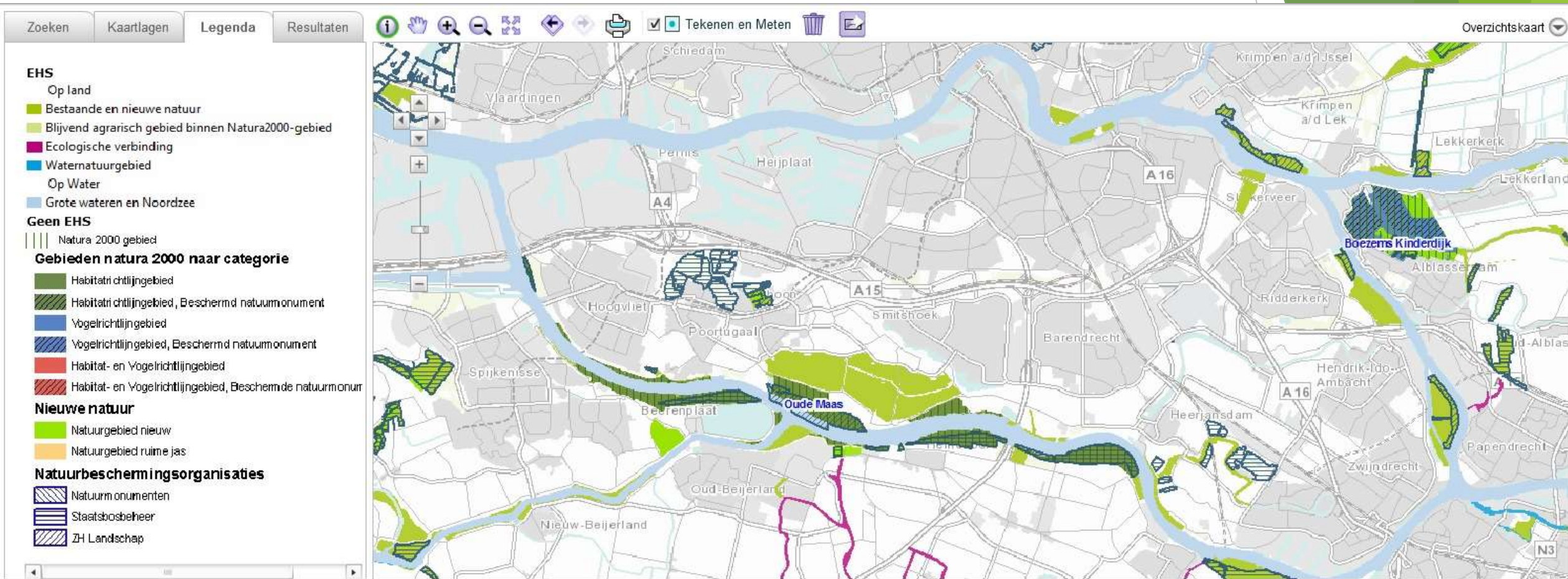
■ Grote wateren en Noordzee

Geen EHS

||| Natura 2000 gebied

NNN op eiland IJsselmonde

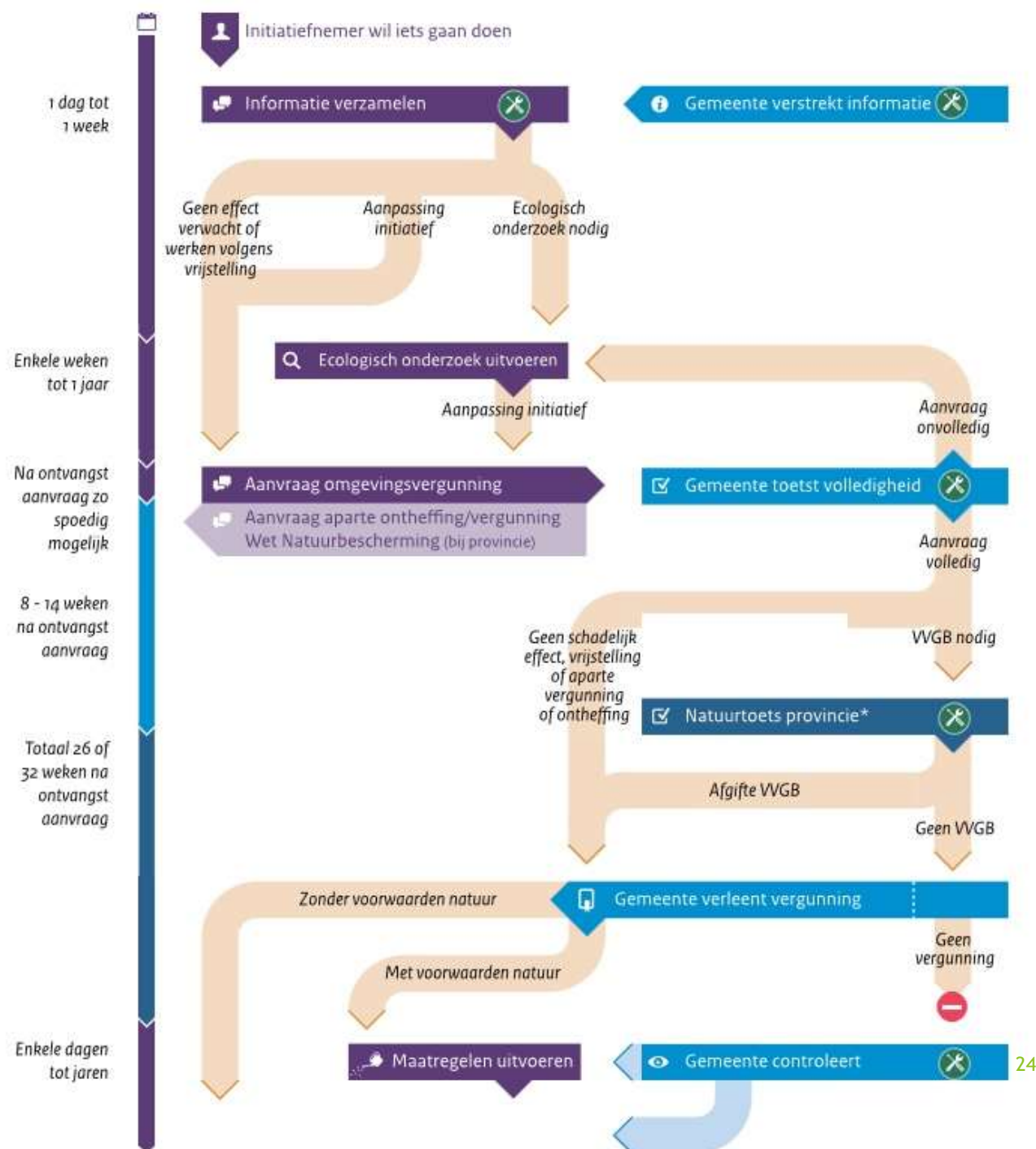

Houtopstanden (voorheen: Boswet)

- ▶ Grotendeels hetzelfde
- ▶ Regeling geldt voor houtopstanden (> 10 are/20 rijbomen) buiten bebouwde kom
- ▶ Bevoegdheid geheel naar provincies
- ▶ Meldingsplicht en herplantplicht blijven bestaan
- ▶ Uitzonderingen o.a. voor vellen in kader van Natura 2000 instandhoudingsmaatregel en werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode
- ▶ Provincies (GS) kunnen vellen van houtopstanden verbieden voor ten hoogste vijf jaar ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden (art. 4.2 lid 3)

Het proces

Stappen vergunning aanvraag

1. Gemeente controleert volledigheid informatie + noodzaak natuurtoestemming
2. Ecologisch onderzoek (indien nodig)
3. Gemeente beoordeelt onderzoeksresultaten + volledigheid
4. 'Verklaring van geen bedenkingen' noodzakelijk?
Dan beoordeling door Provincie
5. Gemeente verleent vergunning indien Vvgb

Voorwaarden ontheffing

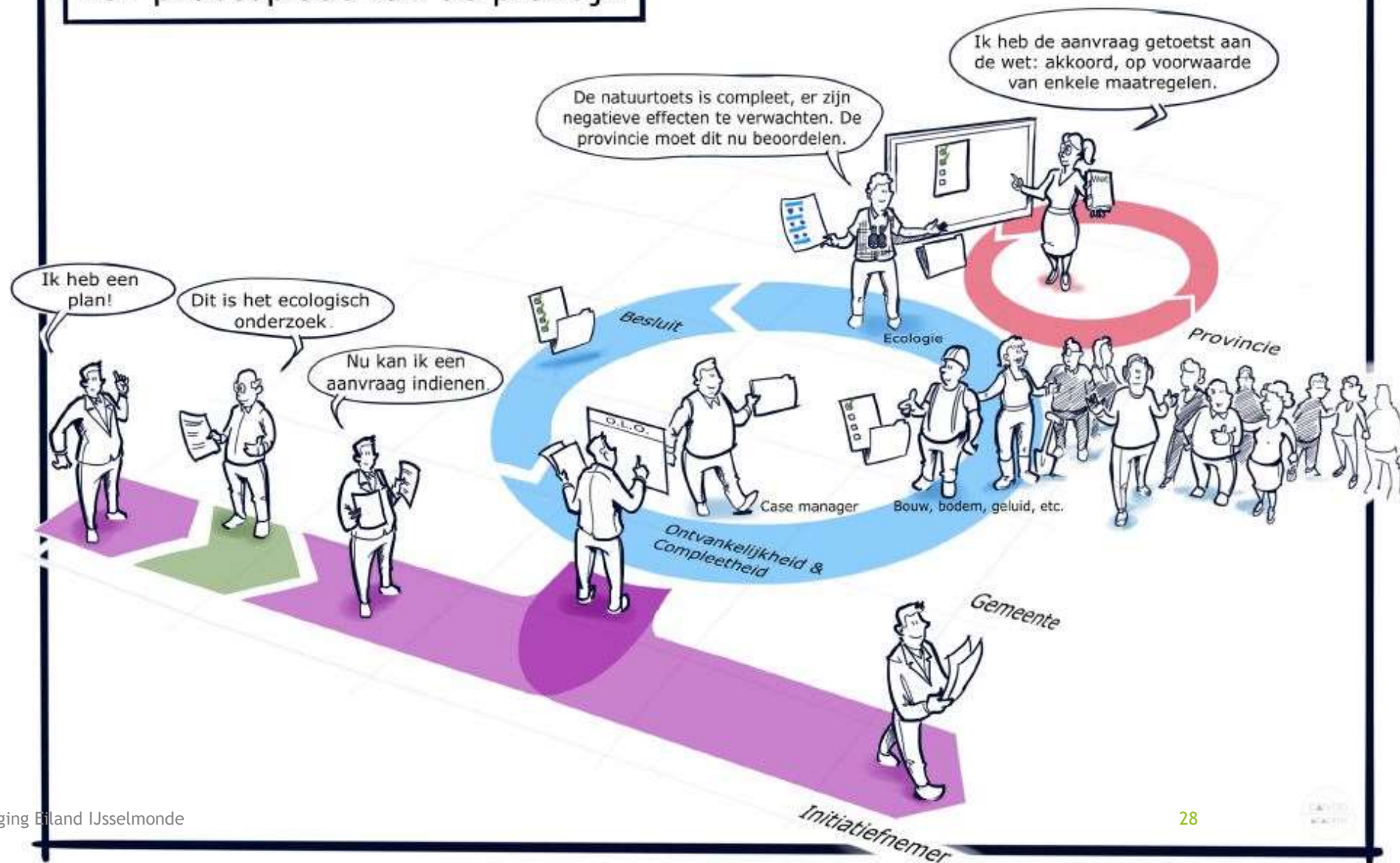
- ▶ Wettelijk belang weegt op tegen verbodsovertreding
- ▶ Mits beschermende maatregelen worden genomen, zoals
 - Fasering in tijd
 - Fasering in ruimte
 - Aanbieden alternatieve nest-/verblijfplaatsen
 - Zowel tijdens de werkzaamheden als in nieuwe situatie
 - Zorgvuldig handelen

Voorbeelden beschermende maatregelen

Natuurvereniging Filand Nisselmonde

Een procesplaat van de praktijk

De praktijk

November
2017

- Plan initiatiefnemer
- Uitkomst quickscan/Voortoets: vleermuizen mogelijk

Apr-okt
2018

- Vleermuisonderzoek
- Verblijfplaatsen aanwezig, ontheffing nodig

Nov-feb
2019

- Behandeling ontheffingsaanvraag
- Uitvoering maatregelen

Apr 2019

- Start werkzaamheden

Beroep tegen besluit

- ▶ Handhavingsverzoek indienen bij provincie of gemeente
- ▶ Rechtbank in eerste aanleg
- ▶ Hoger Beroep bij Raad van State

Bedankt voor uw aandacht!

- ▶ **Meer informatie:**

<http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/>

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/Default.aspx?main=home>

<https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/juridische-bescherming/soortbescherming>

- ▶ Met dank aan fotografen: Kjell Nilsen, Ingmar van Bruggen, Ad van Bente en Ted van der Knaap